

Bilag 1

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: DEPPKH
Sagsnr.: 1504651
Dok. nr.: 1749980
Dato: 11. august 2015

NOTAT

Resumé af IAEA international fælleskonvention om sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald (Affaldskonventionen)

1. Baggrund

Kongeriget Danmark underskrev affaldskonventionen den 9. februar 1998 og deponerede sin godkendelsesskrivelse hos depositaren, IAEA's generalsekretær, den 3. september 1999. Kongeriget tilkendegav samtidig, at konventionen indtil videre ikke gjaldt for Grønland og Færøerne.

Affaldskonventionen trådte i kraft den 18. juni 2001, efter at 25 lande havde accepteret, ratificeret eller godkendt konventionen, herunder 15 lande med atomkraftværker i drift. Pr. 9. oktober 2013 har 69 lande tiltrådt konventionen.

2. Konventionen

2.1. Konventionens formål og anvendelsesområde (kapitel 1)

Affaldskonventionen, der er en såkaldt "incitaments"-konvention, har til formål at nå og bevare et højt sikkerhedsniveau i hele verden inden for håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald. Dette skal ske ved at styrke nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde gennem udarbejdelse af nationale statusrapporter og afholdelse af Review-møder hvert tredje år. På disse møder, bliver de nationale rapporter drøftet, og udfordringer og styrker i de enkelte landes håndtering af brugt brændsel og radioaktiv affald vil blive identificeret.

Konventionen finder anvendelse på håndtering af brugt brændsel, når den brugte brændsel stammer fra civile atomreaktorer. Ligeledes finder konventionen anvendelse på sikker håndtering af radioaktivt affald, i tilfælde hvor det radioaktive affald stammer fra civile aktiviteter. Konventionen finder derimod ikke anvendelse på situationer, hvor den brugte brændsel og radioaktive affald stammer fra militære aktiviteter.

Det fremgår endvidere, at affaldskonventionen som udgangspunkt ikke dækker affald, der kun indeholder naturligt forekommende radioaktive stoffer (NORM), med mindre affaldet stammer fra den nukleare brændselscyklus; dvs. aktiviteter i forbindelse med produktion af atomenergi herunder brydning af uranmalm.

2.2. Sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald (kapitel 2 og 3)

Hver kontraherende stat skal:

- foretage de nødvendige tiltag for at sikre, at samtlige led i håndteringen af brugt brændsel og radioaktivt affald, enkeltpersoner, samfundet og miljøet er tilstrækkeligt sikret mod strålingsmæssige farer,
- gennemgå statens eksisterende håndtering af brugt brændsel og radioaktive stoffer og derefter sørge for, at staten lever op til de krav, der gælder i medfør af konventionen,
- i forbindelse med anlæg, hvor brugt brændsel og/eller radioaktive stoffer håndteres, sikre at de nødvendige procedurer etableres og implementeres,
- sikre, at disse anlæg er tilstrækkeligt sikre, og at designet og konstruktionen af faciliteterne bygger på erfaringer, tests og analyser,
- forud for opførelsen af anlæggene sikre, at der foretages en systematisk sikkerheds- og miljøvurdering af den eventuelle fare disse anlæg medfører samt afdække deres driftslevetid,

- sikre, at driften af anlæg, der etableres til sikker håndtering af brugt brændsel og/eller radioaktive stoffer, lever op til de krav, der gælder i medfør af konventionen (artikel 9 og 16).

2.3. Almindelige sikkerhedsbestemmelser (kapitel 4)

Hver kontraherende stat skal:

- sørge for at gennemføre den nødvendige nationale lovgivning, således at staten lever op til bestemmelserne i konventionen,
- oprette eller udpege en tilsynsmyndighed til at gennemføre de relevante love og bestemmelser, og derudover sikre denne myndigheds uafhængighed fra organisationer, der har at gøre med brugt brændsel og/eller radioaktivt affald,
- hvis der er givet licens til en organisation eller virksomhed til at stå for ansvaret for håndteringen af brugt brændsel og radioaktivt affald, sørge for, at licenshaveren lever op til sine forpligtelser.
- sikre, at anlæg, der håndterer brugt brændsel og/eller radioaktivt affald, har de tilstrækkelige beredskabsplaner og at disse afprøves med passende intervaller.

2.4. Andre bestemmelser (kapitel 5)

Enhver kontraherende stat, der er involveret i en grænseoverskridende transport af brugt brændsel og/eller radioaktive stoffer, skal sikre, at denne transport foregår i overensstemmelse med denne konvention og andre internationale forpligtelser.

Hver kontraherende stat skal, inden for rammerne af sin nationale lovgivning, sikre, at besiddelse, genfremstilling eller bortskaffelse af udtjente lukkede kilder foregår sikkert.

3. Konventionssamarbejdet

Konventionen er i kraft mellem Danmark og følgende stater: Albanien, Argentina, Armenien, Australien, Østrig, Hviderusland, Belgien, Bosnien-Hercegovina, Brasilien, Bulgarien, Canada, Chile, Kina, Kroatien, Cypern, Tjekkiet, Estland, Finland, Frankrig, Gabon, Georgien, Tyskland, Ghana, Grækenland, Ungarn, Island, Indonesien, Irland, Italien, Japan, Kasakhstan, Korea, Kirgisistan, Letland, Libanon, Litauen, Luxembourg, Malta, Mauretanien, Mauritius, Montenegro, Marokko, Holland, Nigeria, Norge, Oman, Peru, Filippinerne, Polen, Portugal, Moldova, Rumænien, Rusland, Saudi Arabien, Senegal, Slovakiet, Slovenien, Sydafrika, Spanien, Sverige, Schweiz, Tadsjikistan, Makedonien, Ukraine, De Forenede Arabiske Emirater, USA, Uruguay, Usbekistan, Vietnam.